



Het huuske in de buurt van Burlo. Foto: Clemens Bielen

't Hillegenuusken in Kotten geeft geheimen niet gemakkelijk prijs

WINTERSWIJK- Dat er nabij het knooppuntenbordje, waar de Esinkweg uitkomt op de Burloseweg een Hillegenuusken heeft gestaan, lijdt volgens de Historische Kring Kotten inmiddels geen enkele twijfel. De overleveringen in het collectief geheugen van Kotten lijken het bestaan van het huusken te onderbouwen. Bovendien bevat de eerste kadastrale kaart van 1832 aanwijzingen voor een waarschijnlijke locatie. Op 14 maart werd grondradaronderzoek gedaan. De Gemeente kan wat dat betreft haar fiat geven aan het interessante idee tot wederopbouw.

Door Clemens Bielen

De begeleidende tekst bij het 'toekomstige kapelletje', zal echter nog wat hoofdbreken kosten, want de aanvankelijk geuite suggestie, dat het huisje in de 17e eeuw door de boer op Oossink gebouwd zou zijn, moet volgens Chris Nijhof en Raymund Roos gecorrigeerd worden. De aanname dat Oossink het Hillegenuusken gebouwd zou hebben omdat zijn boerderij gespaard zou zijn door de genadeloze huurlingenbende van 'Bommen Berend' (de Bisschop van Münster), is onjuist en moet op de schop. Oossink wérd niet gespaard, integendeel, de boerderij behoorde zelfs tot één van de ergst getroffen!

Hypothese armer, een uitdaging rijker!

Geschiedenis, vaak een verguisd vak op school. Misschien omdat het meestal een opsomming van jaartallen en gebeurtenissen weergeeft zonder de samenhang en achtergronden uit die tijd. Voor Chris Nijhof en Raymund Roos van de Historische Kring Kotten is het een spannende zoektocht naar een reconstructie op basis van feiten.

Volgens een schadelijst werden bij het 'rijke' Oossink twee mensen kreupel en invalide geslagen. Maar liefst 24 koeien, een ongekend hoog aantal voor die tijd, werden gestolen en een hoog geldbedrag meegenomen. Chris Nijhof: "Niet bepaald een reden om uit dankbaarheid voor de heer een kapelletje neer te zetten."

De vraag door wie en wanneer het huisje is gebouwd blijft dus nog open.

Nieuwe hypothese in de kinderschoenen

Uit getuigenverklaringen kan geconcludeerd worden dat de ruïne van het kapelletje rond 1890 nog zodanig intact was dat het beschutting bood tegen pottenkijkers. Maar wanneer werd het gebouwd en waarom?

Chris Nijhof: "In 1827 kwam de grond van Oossink in handen van de bekende Winterswijkse apotheker en arts Reichmann, die uit (het katholieke) Duitsland kwam en later ook weer terugkeerde. Het zou goed kunnen dat hij er weer een huisje heeft laten bouwen. Het stond namelijk op een belangrijk kruispunt van twee belangrijke wegen, die naar klooster Burlo en naar de kalkbranderijen in Kotten leidden.

Op de verkeerde plek gezocht?

Tijdens ons gesprek haalde Nijhof de eerste kadastrale kaart van Nederland er nog eens bij en was ik getuige van een nieuwe ontdekking. Hij projecteerde de oude kaart op de satellietfoto en kwam met bijbehorende veronderstellingen en feiten tot de voorzichtige conclusie, dat het Hillegenuusken precies onder de weg heeft moeten liggen. Onder het asfalt dus! Misschien moet het grondradaronderzoek – indien mogelijk – nogmaals plaatsvinden om naar resten onder het asfalt te zoeken.

Het 'Hillegenuusken' lijkt er wel te komen, maar dat informatiebordje wordt dus nog een hele klus. Niet alleen wat er binnen dat kapelletje gebeurde, maar ook hoe en wanneer het is ontstaan zal nog enige tijd in nevelen gehuld blijven. Verder archiefonderzoek moet meer duidelijkheid geven.